

„Emeljétek fel a ti szeméiteket és lássátok meg a tartományokat: mert megértétek az aratásra.” János 4, 35.

IV. évfolyam.

Budapest, 1907. szeptember 1-jén.

9. szám.

A szocializmus és a kereszttyénség.

A »Christian Socialist« c. chikagói lap legujabb számában a következő szentírási idézeteket találjuk annak iga-

Nem lesz talán érdektelen, egy kissé közelebbről szemügyre venni azt, vajjon a szocializmus, amelyről mai napság annyit beszélnek, kereszttyéni alapon áll-e vagy sem? Ó legalább állítja ezt magáról és hivei kétségen kívül meg vannak erről győződve, sőt szociális irodalmukban is számos helyen kifejezést adtak ezen hitüknek.

zolására és kimutatására, hogy Krisztus és az apostolok tanításai és a szocializmus között egy bizonyos hasonlóság van:

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor ne tanítsd többé, hogy ,szeresd felebarátodat mint tenmagadat'.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor nem követed Krisztust, aki azt mondta: ,Szeressétek egymást, mint én szerettelek titeket'.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor ne tanítsd többé, hogy ,az alázatosak fogják bírni a földet'.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor ellene vagy Pál apostolnak is, aki tanította, hogy ,ha nem dolgozol, ne is egyél'.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor hagyj fel azzal az imáddal, hogy ,jőjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod úgy a mennyben mint itt e földön is'.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor ne tanítsd többé, hogy Isten mindnyájunk atyja és hogy mindnyáján testvérek vagyunk.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor ne beszélj igazságról, hanem hirdess kiváltságokat a gazdagok számára és a szegény nép elnyomását.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor nem fogadod el Krisztus tanítását, aki azt mondja a gazdagokról, hogy ,nehezen mennek be az Isten országába'.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége

vagy, akkor vedd el Krisztus tanításait a háborúkra vonatkozólag, — mert ha a szocializmus diadalra jutna, akkor beteljesednék Ésaiás ezen profétálása: »Ki a pogányok között ítéletet tész és sok népeket megfedd, hogy az ő szabályajokból kapákat és az ő dárdájokból sarlókat csináljanak és egy nép a más nép ellen fegyvert ne vonjon, se pedig többé hadakozást ne tanuljanak.«

»Ha te a szocializmusnak ellensége vagy, akkor Krisztus és a szentírás ellen foglalsz állást, mert a szentírás alapigazságai azonosok a szocializmus alapigazságaival. Az egyik oka annak, hogy az egyház mai napig nagyobb előrehaladást nem tett, abban keresendő, hogy ők Krisztust elhagyták és a kapitalizmusban kerestek támaszt.«

Mi, bár egy pillanatra sem kételkedünk a cikkíró jóhiszeműségében, mégis azon nézetben vagyunk, hogy ő a keresztyén vallás igazi lényegét teljes mértékkel félreértette. A szocializmus elégedetlenségre van alapítva, e világ javait törekszik egyenletesebben felosztani az emberek között. Kétség nélkül ez kívánatos és igazságos törekvés. De a keresztyénség első sorban nem e világ dolgáival, hanem az Isten országával foglalkozik. »Keressétek először Isten országát és annak igazságát« ez Krisztus tanítása. Máté 6, 33. »Megtanultam, hogy amelyekben vagyok, azokkal megelégednem« . . . írja Pál. Fil. 4, 11. Péter 1. Tim. 6, 8; Zsid. 13, 5.

Az arany szabály nem azt tanítja, hogy vegyük el mástól azt, amihez nézetünk szerint jogunk volna, hanem azt, hogy mi adjuk meg másnak azt, amit a magunk számára óhajtunk.

A keresztyéni szeretetről a korinthusiakhoz írt első levél 13. része így szól: »A szeretet nem irigykedik és nem keresi csak az ő maga hasznát.« Ez a szegény ember, akinek szívében a szeretet lakik, az nem fogja irigyelni a gazdag embert a vagyona miatt és nem fog beszélni vagyon felosztásról. Az alázatosak bírni fogják ugyan a földet, de az ő örökségük egy föld lesz (2 Péter 3, 13) s nem a mostani a szocializmus programja

szerint. A mostani föld tűz által fog elpusztulni. 2 Péter 3, 10–12.

A munka nézve Pál ezt írja: »Igyekezzünk azért bemenni abba a nyugalomba. Zsid. 4, 11. Itt hivatkozik az apostol a keresztyén jutalmára ez élet után. Míg az apostol szó és példa által azt tanította ugyan, hogy *szorgalmasak* legyenek a keresztyének, mégis a főcél, amelyre mindenkor hívei figyelmét irányította és amely után ő maga is kitartással törekedett, *nem földi jutalom* volt, hanem egy »rothadatlan korona«. 1 Kor. 9, 24–27.

Az az ima: »Jöjjön el a te országod . . .« Krisztus második eljövetelekor teljesebbé be és nem valami emberektől kiesztelt tervek által. Ugyanez az ima fejezi ki az Istenben való teljes bizalmat is, aki a keresztyén *mindennapi* szükségleteiről is gondoskodik. Ez semmiképpen nem tartalmaz szocialistikus elveket.

Krisztus tanította, hogy az igazi nagyság abban áll, ha másoknak szolgálunk. Int arra, hogy mindenki igyekezzék másnak is szolgálni, de sehol sem szól arról, hogy mást kényszerítsünk szolgálatra. A keresztyénség neveli az embereket az önkéntes szolgálatra. A szocializmus ellenben az uralomnak egy olyan formája, amelyben a szolgálat kényszerítésből jön s nem önként. A polgári kormányzás mindenütt kényszeren alapul.

Isten csak akkor lehet mindnyájunk Atyja és az általános testvériség csak úgy valósulhat meg, ha felvételünk abba *királyi családba*, amelybe Isten minden fiai tartoznak mennyben és a földön. Mivelhogy pedig fiak vagytok, kibocsátotta Isten az ő fiának lelkét a ti szívetekbe, aki ezt kiáltja: »Abba, azaz Atya.« Gal. 4, 6. »Egy a ti Mesteretek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan atyafiak vagytok.« Máté 23, 8.

A szocializmus erőszakkal vesz el bizonyos kiváltságokat a gazdagoktól és így akar igazságot teremteni a szegények számára. De a keresztyénség azt mondja: »Békességesek legyetek, Atyámfiak, az Úrnak eljöveteleig.« Jak. 5, 7. Krisztus ama tanítása, hogy a gazdagok nehezen jutnak be a mennyek országába, inkább

részvétellel mint gyűlölettel tölti be a mi szívünket irántuk, és a szentírás tanításai nem erősítenek meg és nem is igazolnak semmi olyas törekvést, amely arra irányul, hogy a gazdagok kényseríttessenek vagyonukat másokkal megosztani.

Ésaiás nem jövendölte azt, hogy az emberek valaha fegyvereikből szántóvasakat fognak csinálni vagy hogy a háború valaha megszűnne ezen a földön. Csupán azt jövendölte, hogy az emberek ezt *mondani fogják*. Ésaiás 2, 2-5. Ezen rész nem nyújt képet békés állapotokról, hanem éppen ennek az ellenkezőjéről. Jóel 3, 9-16 tárja eléink az utolsó idők valódi képét, mely előre mondja nekünk, hogy annak, amit az emberek *mondani* fognak, éppen az ellenkezője fog bekövetkezni.

Krisztus az ő tanításai és élete után ítélve nem lehetett szocialista. Ezt megerősíti az is, amit idevonatkozólag Luk. 12, 14-ben találunk: »Mondá pedig neki egy a sokaság közül: Mester, mond meg az én atyámfiaának, hogy ossza meg velem az örökséget.« Ez szocialistának látszott, mert ő is részt követelt más vagyonából. De mit válaszolt neki Jézus? »Ember! kicsoda tett engemet ti köztetek bíróvá vagy osztóvá?« És azután így folytatja: »Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget, mert ha bővelkednek is valakinek az ő gazdagságai, nem azokból vagyon az ő élete.«

A szocializmus kapni akar mástól, a keresztyénség megpróbál adni. A szocializmus igyekszik e világ igazságtalanságait enyhíteni, a keresztyénség kizárólag a jövendő világ elnyerésének feltételeivel foglalkozik és arra tanít bennünket, hogy ne panaszkodjunk sorsunk fölött!

A keresztyénség e világ nyomorúságait egy szempillantásig tartó könnyűségnek tekinti a dicsőségnek felette igen örökkévaló állandóságához képest, amely ezután következik. 2 Kor. 4, 17. 18.

Bármilyen teljesen egyetértünk és sympatizálunk minden olyan törekvéssel, amely az elnyomott néposztálynak igazságot és jogot akar teremteni ezen a földön — mégis ki kell jelentenünk,

hogy igen nagy tévedés a szocializmust a keresztyénséggel azonosítani. Mindkettő alapelveit és célját tekintve gyökeresen különböző.

Az ember természete és sorsa.

XV.

Prédikátor 12, 9 magyarázata.

Préd. 12, 9. A lélek halhatatlanságának támogatói kevés kivétellel rendszeresen ezen versre hivatkoznak nézetük igazolására. Pedig ezen vers, valamint akármilyen más hozzá hasonló bibliai idézet magyarázatának szem előtt kell tartani, létezik-e az emberi testben egy független én, amely, ha a testtől külön válik, akkor is képes gondolkodni, cselekedni, még pedig magasabb értelemben, mint mikor a testben volt, s amely éppoly halhatatlan mint maga az Isten?

Vajjon azt mondja-e a fent említett vers? Lehet-e abból ilyen következtetéseket vonni? Tekintsük meg közelebbről az egyes mondatokat:

1. Salamon a Prédikátor könyve 12, 1-9-ben az ember haláláról beszél: Helyes!

2. Szó van testről és lélekről. Helyes.

3. A halálnál a lélek elhagyja a testet. Azt is hagyjuk helybe:

4. A lélek visszatér az Istenhez. Úgy van.

5. Ennélfogva a lélek *öntudatos* állapotban van, miután Istenhez visszatér. Erre már azt mondjuk, hogy nem úgy van. Hol van ennek a bizonyítéka? Éppen itt van a nézeteltérés. Önök kérdezik, miképpen térhet vissza a lélek Istenhez, hogy ha nem öntudatos lény? Mi erre újból Jób 34, 14. 15-el válaszolunk. Itt a szentírás azt mondja, hogy Isten magához veszi a leheletet, amelyről senki nem tételezi fel, hogy az öntudatos a testtől független lény.

6. Továbbá az állítatik, hogy a lélek *szünet nélkül életben* marad. Ez is csak pusztá állítás, mintha a lélek öntudatos állapotban szállna a testtől

külön, és így létezhetik mindörökké. — Ez is valótlanúság.

De önök kérdezhetnék: hogyha az itt említett »lélek« szó az »élet leheletét« jelenti, akkor milyen értelemben tér vissza Istenhez? Épp a fentebb említett író is ezt kérdezi. Mi erre azt mondjuk, hogy nagy különbség van a *levegő* között és az *életadó lehelet* között. Az élet lehelete beleleheltetett Ádámba s úgy lett Ádám élő lélekké, s midőn Isten ezt visszavonja az embertől, akkor ő egy életnélküli lényé lesz s visszaesik a porba, ahonnan vétetett. — Nem mondja senki, hogy az élet lehelete nem Istentől származik. Ha pedig azt kérdezik, hogy miképpen *megy* vissza Istenhez, akkor azt válaszoljuk rá: mondjátok meg nekünk, hogy miképpen *jött* Istentől, s akkor mi megmondjuk, hogy miképpen *megy* vissza *ő*hozzá. *Mert amiképpen jött, aképpen vissza is tér ő*hozzá. Ez az egyszerű magyarázata a dolognak. Az egyik épp oly érthető és felfogható mint a másik.

Most pedig még azt is hozzátesszük, hogy ezen kérdésnek még egy más igen kifogásolható oldala is van. Milyen állapotban volt a lélek, mielőtt Isten a testbe helyezte volna? Volt-e már öntudata, még mielőtt Isten azt a testbe elküldte?

Ha így volna, akkor mi már mind meg voltunk, még mielőtt testbe jöttünk. Más szóval, midőn születünk, akkor nálunk is csak ismétlődött Krisztus Úrunk tapasztalata, — akkor mi is testbe jöttünk mint ő. Vannak csakugyan olyanok, akik ezt hiszik és hirdetik.

Laudis úr azonban, akiről fentebb szólottunk, visszariad ezen gondolatól, hogy az ember már létezett volna, mielőtt testbe jött, s ezen kellemetlen helyzet elkerülése végett azt állítja, hogy az Úr először teremti a lelket, s azután *azonnal* ad testet neki. De honnan veszi ő az erre szükséges bizonyítékokat?

Ellene szól azoknak, akik azt állítják, hogy a lélek halhatatlan és *materiális* táknak nevezi el, akik hozzá tesznek a biblia szöveghez, de ő nem veszi észre, hogy ő is csak azt teszi, amivel másokat vádol. Ádám teremtéséből látjuk, hogy az Úr *teremtette* a testet porból és

azután egy már önála létező *élet leheletét* által keltette életre. Ez az egyedüli helyes gondolkodás erre nézve.

Ezen kérdésnek még egy más lényeges része is van. Ama szavak: »a lélek megtér Istenhez«, mind az igazakra, mind a gonoszokra vonatkoznak: magába foglalják az egész emberi nemet. De azt állítják, hogy a gonosz lelke nem megy Istenhez, hanem a pokolba a halál után. Előbb azonban be kell következni az ítéletnek. Már most hol mondatik a szentírásban, hogy az ember meg lesz ítélve mindjárt a halála után? Ellenkezőleg a biblia egy »*jövendő ítélet-ről*«, egy »*határozott napról*« szól. Lásd Ap. csel. 17, 31.

Az említett vers helytelen magyarázata azonban ellenzi az ítéletnek bibliai értelmét. A szentírás szerint nem ítéltetett meg senki, mégis azt állítják, hogy minden halhatatlan lélek Istenhez ment. Vajjon ott vannak-e ők most is? Vajjon úgy cselekszik-e az Úr, hogy a gonoszokat is egy pár ezer évig magánál tartja s csak azután kergeti el a pokolba? De akkor egész felesleges volna a *jövendő ítélet*. Az Istenhez visszatérő lélek nem más egyéb az *élet leheleténél*, amely ahhoz tér, aki adta. Ezen élet lehelete a bibliai értelem szerint az, amelyet az Úr adott a teremtésnél. Úgy tér vissza miképpen eljött. Szó sincs halhatatlanságról, se öntudatról, vagy egy gondolkodó lényről.

S. U. után.

H. J. F.

A szombat a lelki pihenés napja.

Fontos tudnunk azt, mit tett Isten a szombatnapon. 1 Móz. 2, 1-ben olvassuk: »Mikor pedig elvégezte volna Isten hetednapon az ő alkotmányát, amelyet csinált vala, a hetednapon megszűnnék minden csinálmányától, melyet csinált vala.« Az világos, hogy az ég és föld nagy teremtője, aki nem fárad, nem merül ki, bizonynyal nem azért pihent meg a hetedik napon, mintha a teremtés műve kifárasztotta volna. Miképpen Krisztus egykor a samariabeli

asszonyoknak mondá: »Az Isten lélek és akik őt imádják, lélekben és igazságban imádják,« azonképpen világos az is, hogy mivel Isten szellemi lény, az ő pihenésének is szelleminek kell lennie. Ez nagyon fontos, mert teljesen félreértjük a szombat lényegét, ha azt csak a testi pihenés napjának tekintjük. Ki pihent azon az első szombaton? Krisztus volt az, a Teremtő. Talán fáradtnak érezte magát? Nem, a legkevésbé sem. Az a nap csak szellemi pihenés napja volt az ő számára. Örömmel, meglepődéssel tekintett végig a nagy művön, amelyet teremtett és befejezett. Ebből állt az ő pihenése; szabbath nem jelent egyebet pihenésnél és a szombat intézményének természetéből következik, hogy azzal a lelki pihenés együttértendő. Vizsgáljuk meg ennek az eszmének gyakorlati alkalmazását. Ha csak testi pihenés volna szombat alatt értendő, akkor egyik napon éppen oly jól lehetne pihenni mint másikon. Sőt még tovább menve az okoskodásban, minden napon lehetne egy-egy órát a pihenésnek szentelni és nem volna szükség egy külön arra szánt egész napra. Esős napokon kipihenhetnők magunkat és csak szép időkből, napfény mellett kellene dolgoznunk, ha a szombat alapeszméje csupán a testi pihenés volna.

Jól meg kell értenünk, hogy Istennek egyáltalában nem az volt a szombat megtartására, vagy a szabbath megszentelésére vonatkozó eszméje, hogy egyszerűen tartózkodni kell mindennemű testi munkától. Ezt éppen úgy megtehetjük vasárnapon, hétfőn vagy más napon, mint szombaton, és akkor vasárnapot, hétfőt ünneplők lennénk, de még mindez nem a szabbath tartása, még ha a szombatnapot is ünneplünk mint a testi pihenés napját. Nem a szabbath tartása ez azért, mert a szabbath alapeszméje a *lelki megpihenés* volt és az marad is. Minden más eszme, amely testi pihenésre vonatkozik, semmivé válik és minden fontosság, jelentőség nélkül való. Kényszeríthetünk ugyan valakit arra, hogy testi munkától tartózkodjék, de arra sohasem, hogy a szombatot megszentelje, mert az tisztán szellemi tény.

Igaz, hogy aki a szombatot helyesen megünnepli, minden szükségtelen testi munkától is tartózkodni fog, de még ez nem adja egészen a szombatünneplés lényegét. Az ok, amiért a hetedik napon mint a mi Urunk Jézus Krisztus szombatján, minden testi munkától tartózkodunk, abban áll, hogy ezt a napot önszemlélődésben és Isten szemlélésében amint nekünk Jézus Krisztusban megnyilatkozott, töltsük el. Mindennapi fáradozásaink kipihenése egyszerűen csak külső jele annak a ténynek, hogy a bűntől visszatartjuk magunkat. »Mert bemegyünk a nyugalomba, mi kik hiszünk« (Zsid. 4, 3), »mert aki bement az ő nyugodalmába, megnyugodott az is az ő cselekedeteitől, miképpen Isten is az övétől« (Zsid. 4, 15).

A mi munkáink, cselekedeteink azonban mindig bűnös természetűek. Az, aki igazán megtért, akiben Isten hatalma Jézus Krisztus által megnyilatkozott, akiben megkezdődött a szív megújulása, az már semmit sem cselekszik saját erejéből. Az ilyen tudja, hogy minden, amit saját erejéből cselekszik, minden bűnös természetű, s ennél fogva nyugszik attól, mint ahogy Isten a teremtés után. A szombat emlékezete annak a ténynek, hogy Isten megpihent az ő alkotásában. A szombat jelképe a keresztyénnek, jelképe annak, hogy ő is megpihen az ő cselekedeteitől, s hogy Isten hatalma működik benne is, mert az Isten az, aki azt cselekszi bennetek, mind hogy akarjátok, mind hogy véghezvigyétek az ő ügyen való jó kedvéből. (Fil. 2, 13.) Csak a teremtés hatalma az, amely a bűntől megmenteni és megváltani tud, és ez a hatalom mindig Jézusban és Jézus Krisztus által nyilatkozik meg. Ez az így bennünk végbe menő mű a megszentelés műve, a szentlélek munkája. Ebből következik, hogy a szombat áldásai annak a megszentelésnek áldásai, mely Isten hatalmának Jézus Krisztusban való megnyilatkozásával működik.

— Az idő legerősebb próbája az erényeknek.

Igazi jótékony-ság.

Napjainkban divatba hozták a jótékony-célú bálokat, társas és téa-estélyeket. Nincs-e e szavakban — úgy mond korunk egyik gondolkodó fője — mintegy síralmas ellentét, az élvezet és szenvedés, a fényűzés és nyomor szomorú ellentéte? »Itt mindennek megvan a maga szerepe: a fényűzésnek és az irgalmasságnak, a lelkiismeretnek és az önzésnek, a szegénynek és az ékszerésznek. Beszélnek itt öltözékről és jótékony-ságról, zenéről és emberszeretetről, szü-kölködőkről és versenylovakról. A nők evangéliumi szerepekre vállalkoznak és gyengéd modort tanúsítanak. Hisz oly-kellemes felebaráti szeretetből keringőzni s párolgó téa mellett apró süteményeket ropogtatva a szegénység ellen síkra szállani, vagy valami missiói mozgalmat támogatni!«

E jótékony-ságnak csak egy hibája van: sokkal kellemesebb, hogysem igazi és sokkal könnyebb, hogysem hathatós lehetne.

Az igazi jótévő nemesebb, mert jobban tud szeretni. Reá nézve az al-mizsna csak útlevel, mellyel a szegény-nek lelkéig juthat, akinek védőjévé, bízalmasává és apostolává lesz. Örömmel ad nemcsak fillért erszényéből, hanem egy órát idejéből, egy jó szót szívéből is. Inkább keresztyén mint filantrop. Elvégezte reggeli imáját, felüdítette lelkét a szeretet lakomáján. Elég. Most már félelem nélkül kopogtathatok ajtaján, hogy megmondjátok neki, hogy arra le, messze a külvárosban, a negyedik eme-leten vagy egy sötét pincelakásban, egy szűk szobában jó cselekedetet kell gya-korolni. Felelete az lesz, mit Sámuel felelt az Isten szózatára. Le fogja tenni tollát, el fogja hagyni irodáját, vagy pedig le fogja tenni a gyermeket, kit térdeire vett és elmegy, nem mint oly sokan, ahová az élvezet édesgeti; hanem vidám szívvel megy el oda, ahová a kötelesség ösztönzi, ahová a szeretet vonja. Elmegy, de nem azért, hogy al-kalmatlan vizsgáló vagy fárasztó prédikáló szerepet játszsza. Sokkal jobban becsüli az embert, semhogy kísértésbe vigye, hogy képmutató legyen, vagy a

jótéteményért cserébe igát tegyen reá. Barát ó, aki felvilágosít, mert szeret, s aki gyógyítani iparkodik, mert részt-vevő.

M. r. V.

Bizonyágtételek a gyülekezetek részére.

White E. G.-től.

(Folytatás.)

A biblia mindennapi tanulmányo-zása.

Minden lélek keresztyéni életében következnek oly idők, midőn a meg-próbáltatások közepette egyedül, tanács nélkül áll, de éppen ilyen válságos pil-lanatokban szolgálhatnak vigasztalására és bátorítására a szentírásban felsorolt ígéretek s kijelentések, hogyha ezekről megemlékezik. Így vigasztalója lesz a szentírás. Zsid. 10, 35; 1 Péter 1, 7. A hitnek megpróbáltatása drágább az aranynál. Tanulja meg mindenki, hogy a megpróbáltatások iskolája szükséges, mert abban tisztíttatnak meg, akik végig megmaradnak. Az ellenség minden tá-madását viseljük nyugalommal, s minden nehézséget küzdjenek le.

Azt akarja a Sátán, hogy az imát s a szentírás olvasását elhanyagolják, mert tudja, hogy akkor sikerül neki utunkat lelki sötétséggel beborítani.

Ne rettenjen meg, ne kételkedjék, ne féljen, ne zúgolódjon senki, hanem tekintsen Istenre s bízson az ő szere-tében. Tekintetek felfelé s nem a földre, akkor soha sem fogtok az úton elfáradni. Nemsokára meglátjátok Jézust eljönni az ég felhőjén segítségtekre. Azért bízatok benne s hagyjátok maga-tokat tőle vezetni. Hogyha bizalommal lesztek, meglátjátok az Úr segítségét. Azon világosság, amely Golgota hegyéről jön, mutatja, hogy mennyire szereti az Úr a lelkeket, s hogyha ezt megérted, akkor ezen világosság terjesztésén te is örömmel fogsz fáradozni.

Nagy hírnevet az emberek között szerezni épp annyi mint egy levelet a homokba írni; de egy mocsoktalan jellem megmarad mindörökké. Isten

Tanulmányok Esdrás könyvéből.

10. lecke. — 1907. szeptember 7-ére.

Egy fontos proféciai időszak.

Kérdések.

1. Melyik időszak kezdődött meg Jeruzsálem újra-építésére vonatkozó parancs kiadásával? Dán. 9, 25.

2. Melyik két időszak említették e versben?

3. Milyen összeköttetésben van ez a két esemény? Lásd az 1. megjegyzést.

4. Hány valóságos esztendő tartalmaz egy proféciai hét? — Egy nap egy esztendő, tehát hét esztendőt.

5. Hány esztendőt tesz ki 7 hét és 62 hét? — 483 esztendőt. Lásd a 2. megjegyzést.

6. Mikor adatott ki a Jeruzsálem újra-építésére vonatkozó parancs? Esdr. 7, 9. — 456¹/₂ évvel Krisztus születése előtt. Lásd a 9. lecke 6. megjegyzését.

7. Mikor keresztelkedett meg Krisztus? Luk. 3, 21. 22. Lásd a 3. megjegyzést.

8. Hány hét végeztetett a zsidók felől? Dán. 9, 26. 27.

9. Melyik hosszú időszakból végeztetett e 70 hét? Dán. 8, 14; 9, 23.

10. Mi történt a 70. hét közepén? Dán. 9, 26. 27.

11. Meddig kellett még a zsidók részére szövetségét megerősíteni? 27. v.

12. Miképpen teljesedett ez be? Zsid. 2, 3. — Az Úr és tanítványai által.

13. Mikor végződött a 70 hét? Ap. esel. 8, 14. Lásd a 4. megjegyzést.

14. Mikor végződött a 2300 esztendő? 1844 ben Kr. u. Lásd az 5. megjegyzést.

15. Minő négy fontos eseményt határozhatunk meg egész pontosan, ha a 2300 esztendőt tanulmányozzuk? —

1. Krisztus megkeresztelését 27. évben Kr. u.;
2. Krisztus felfeszítését 3¹/₂ évvel később;
3. az evangélium prédikáltatását a pogányoknak 34-ben Kr. u.;
4. a szentek feletti ítélet vagy a mennyei

bölcséséget és értelmet ad neked, hogy képes légy az ő ígéreteit felfogni, s ő mindenkor hajlandó segítségére lenni abban is, hogy magadat határozott és tökéletes jellemmé kifejleszthesd Akinek ilyen jelleme van, annak nincs oka soha kétségbe esni, hogyha földi dolgai nem sikerülnek. Az ilyenek a »világ világosságai«. Sátán nem képes az ilyenek életéből kiáradó világosságot megsemmisíteni vagy megerősíteni.

Istennek van munkája minden követője számára. De nem úgy tervezte, hogy a lelkek az élet küzdelmeiben emberektől várjanak segítséget vagy részvétet, sőt inkább azt akarja, hogy menjenek ki öhozzá a táboron kívül, az ő gyalázatát hordani és a hit küzdelmeit vívni, s így minden bajban tőle várni segítséget.

Isten az égnek minden kincsét nekünk ajándékozta az Úr Jézusban, aki az ő jellemének tökéletességénél fogva képes bennünket felemelni, nemesíteni és előkészíteni, hogy hasznosok legyünk ezen életben. Eljött e földre és oly életet élt, amelyet követőitől is kíván. Az ő életében folytonosan önfeláldozást és önmegtágadást gyakorolt. Hogyha ezt nem tesszük, akkor nem lehetünk az ő követői. Így folytonos veszteséget szenvedünk, míg végre az örök élettől is elmaradunk.

Isten felhív a munkára, s pedig reménységgel és hittel teljes munkára. Örömteljes szavakkal kell előadni az evangéliumot a világnak. Krisztus vallása az öröm, békesség és boldogság vallása.

A szentírás tanulmányozása által értjük meg, mennyit áldozott a mi mennyei Atyánk, midőn az ő egyetlen fiát adta érettünk, hogy mindazok, akik hisznek őbenne, örök életet vegyenek. Akkor teljes erőnkől s szívünkől dicserjük őtet mindörökké.

(Folytatás következik.)

— Mire nem képes az ember, csak hogy igazságtalanságát bevallani ne kelljen.

zsálembe érkezésük után? 33. 34. v. Lásd az 5. megjegyzést.

17. Hány áldozatot hoztak az Úrnak? 35. v.

18. Mit jelent az az itt képviselt nemzetségek számára nézve?

Megjegyzések.

1. Esdrás szoros viszonya az Úrhoz okozta, hogy a király minden kérését teljesítette. Ez az Úrnak, az ő Istenének őrajta való jóakarata szerint volt. Egy ilyen szoros összeköttetésnek Istennel ma is hasonló eredménye lesz.

2. Esdrás 8. 1-14-ben adott kimutatás szerint 1500 férfi vonult fel Esdrással. Az asszonyokkal és gyermekekkel együtt nagy úti társaság lehetett.

3. Nemesak az úti társaság biztonsága, hanem Isten dicsősége is veszedelemben volt. A király minden kérést teljesített és bizonyára egy csapat katonát is adott volna az utasok oltalmára; de Esdrás beszélt a királyhoz az Isten nagy segítő erejéről, azért szegyelet még külön katonákat is kérni.

4. A sivatag akkor, mint most is, rabló-csapatokkal volt tele és a karavánoknak nem volt tanácsos felfegyverezett emberek oltalma nélkül azon keresztül utazni.

5. Az Úr kérését a legnagyobb pontossággal kell kezelni. Figyeljük meg Esdrás pontosságát. Minden meg lett mérve és számolva, és a kimutatás el lett téve. »Átkozott aki az Úrnak dolgát esalárdul eselekszi.« Jer. 48, 10.

12. lecke. — 1907. szeptember 21-ére.

A zsidók állapota Jeruzsálemben.

Kérdések.

1. Minő panasszal jöttek a főemberek Esdráshoz? Esdr. 9, 1.

2. Mi volt egy fő-vétek? 2. v. Kik voltak az elsők e vétekben?

3. Mily hatása volt azon hírnék Esdrásra? 3. v.

4. Hogyan járt el Nehemiás huszonöt esztendővel később hasonló körülmények között? Neh. 13, 23-25.

5. Mit követelt Esdrás tőlük? Esdr. 10, 5.

6. Mit csinált Esdrás este? Esdr. 9, 5.

7. Mit mondott áthágásairól? 6. v. (utolsó rész). Hasonlítsd össze Jer. 2, 22.

8. Mi jött reájuk álnokságaiért? Esdr. 9, 7.

9. Míképpen áldotta meg őket az Úr? 8. 9. v.

10. Engedelmeskedett Izráel az Úrnak? 10. v.

11. Mit mondott az Úr a föld népéről? 11. v.

12. Melyik határozott parancsot adott az Úr? 12. v.

13. Mily viszonyban állt büntetésük vétkéhez? 13. v.

14. Mely kérdéseket intéz Esdrás az Úrhoz? 14. v.

15. Minő vallástétellel zárja be Esdrás az imáját? 15. v.

16. Mit jelent azon személyes névmás használata, amelyet Esdrás egész imájában használt?

17. Míképpen tanusítatik ugyanazon lélek Dániel imájában? Dán. 9, 3-19.

13. lecke. — 1907. szeptember 28-ára.

Elválasztás.

Kérdések.

1. Mily hatása volt Esdrás eljárási módjának a népre? Esdr. 10, 1.

2. Mit vallottak? 2. v.

3. Minő frigy köttetett? 3. v.

4. Minő szavakkal bátorították fel Esdrást a sietésre? 4. v.

5. Mit követelt Esdrás tőlük? 5. v.

6. Minő volt Esdrás eljárási módja azokéhoz képest, akik Isten bélyegét homlokaikon fogják viselni? 6. v. Ezék. 9, 4.

7. Mit hirdettetett Esdrás azután? Esdr. 10, 7. 8.

8. Mikor gyültek össze? 9. v.

9. Mit mondott nekik Esdrás? 10. 11. v.

10. Mit felelt a gyülekezet erre? 12. v.

11. Minő okból ajánlottak halasztást e dologban? 13. v.

12. Minő tervet ajánlottak? 14. v.

13. Míképpen vitték véghez az elválasztást? 15-17. v.

14. Mit ígértek a papok? 18. 19. v.

15. Minő elkülönítést követel az Úr a mai időben az övéitől? Jel. 18, 4.

16. Lehet egy keresztyén a világ barátja? Jak. 4, 4.

17. Mi a keresztyén egyedül biztos álláspontja? 1 Ján. 2, 15.

18. Mi Krisztus akarata követőire nézve? Ján. 17, 15.

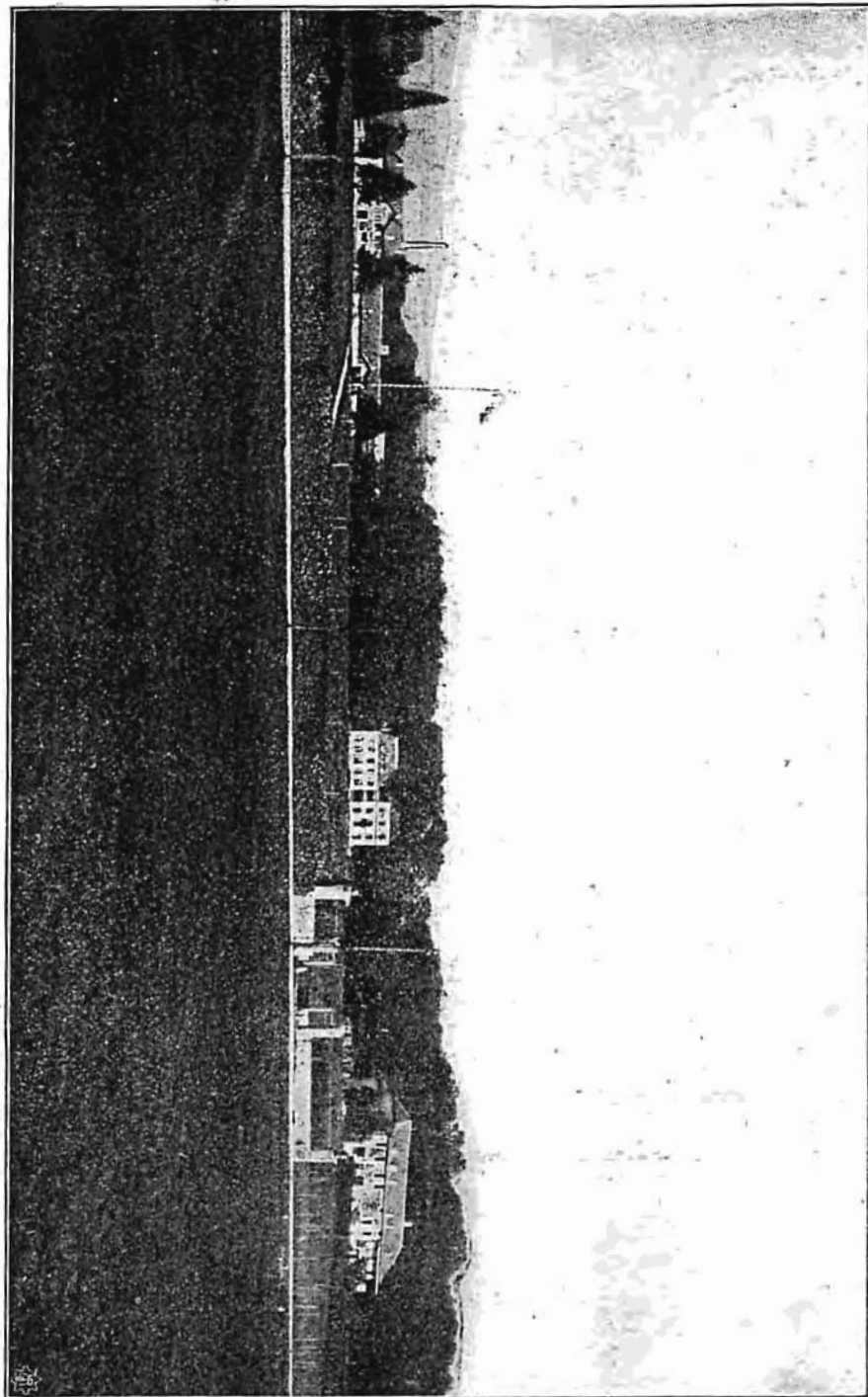
Az adventisták világ-kongressusa.

A »Berner Volksfreund« június 2-áról kelt számában a következőket írja a

vidékére Nyon és Rolle közt, könnyen arra a gondolatra jöhetett volna, hogy az ó-testamentomi időbe lett visszahelyezve, midőn Izráel népe Kanaánba

való utazásakor a sivatagon sátrakban lakott, azon különbséggel, hogy ez a vidék inkább a paradicsomhoz mint sivataghoz hasonlít.

A mi sátoros városunkban, mely körülbelül egy félóránnyira fekszik a glandi vasuti állomástól, két hét alatt teljes csendességben a kulturélet egy érdekes mozzanata játszódott le. Itt saját birtokukon a hetednap-adventisták óriási tölgy- és bükkfák között több mint 50 két-két ágyas sátrat állítottak fel, melyekben vendégeik, a világ minden részéből a konferenciára meghívott prédikátorok, laktak és aludtak.

Gland látképe.

hetednap-adventisták által május 10-étől 25-éig Glandban tartott világ-kongressusról:

»Ha valaki e napokban betekintett volna madártávlatból a genfi tó svájci

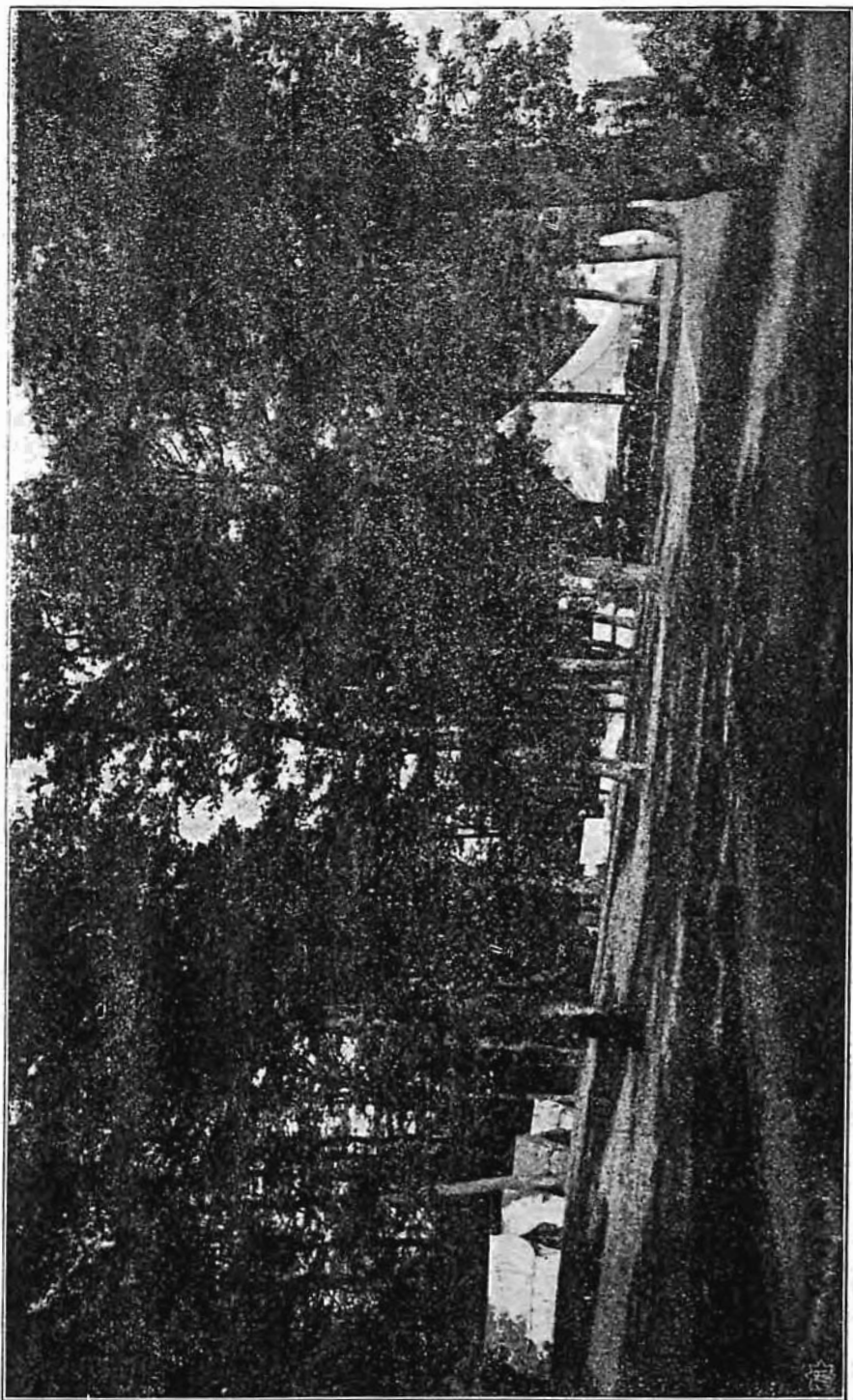
Sokan gyermekeiket is elhozták. Összejöttek ide Angolországból, Skóciából, Irlandból, Spanyolországból, Portugáliából, Svédországból, Norvégiából, Dániából, Oroszországból, Kinából, Japánból,

Éjszak- és Dél-Amerikából és a nyugat-indiai szigetekről egy világ-kongressusra, melytől sokat várnak.

Idejüket jól felhasználták, bár a hazáról nem tartottak beszélgetet, babékoszorúkat és ezüstpoharakat sem osztogattak, még kevésbé lehetett ott rossz életet vagy dévaj nótázásokat hallani. Reggeli nyolc órától este tíz óráig a nagy, kényelmes ülőhelyekkel ellátott kerek sátorban, melyben több száz ember fért el, majdnem folytonosan missiói kimutatásokat adtak elő, értekezleteket és bibliaórákat tartottak, amelyekhez mindenkinek szabad bemenete volt. Én is több időző fürdővendéggel néhány ülésen jelen voltam és mondhatom, hogy a legtöbb idegen misszionárius komoly és intelligens fellépése igen kellemesen hatott rám. Május 25-én 4 fiatal prédikátort

avattak fel. Ez igen ünnepélyes jelenet volt dacára annak, hogy a legnagyobb egyszerűségben ment véghez és sem színes öltönyök, sem teatrális szertar-

tások nem voltak. Sajnos, hogy a legtöbb előjáró és bizottsági tag sem németül sem franciául nem tudott, úgy hogy mindent angolból kellett lefordítani.

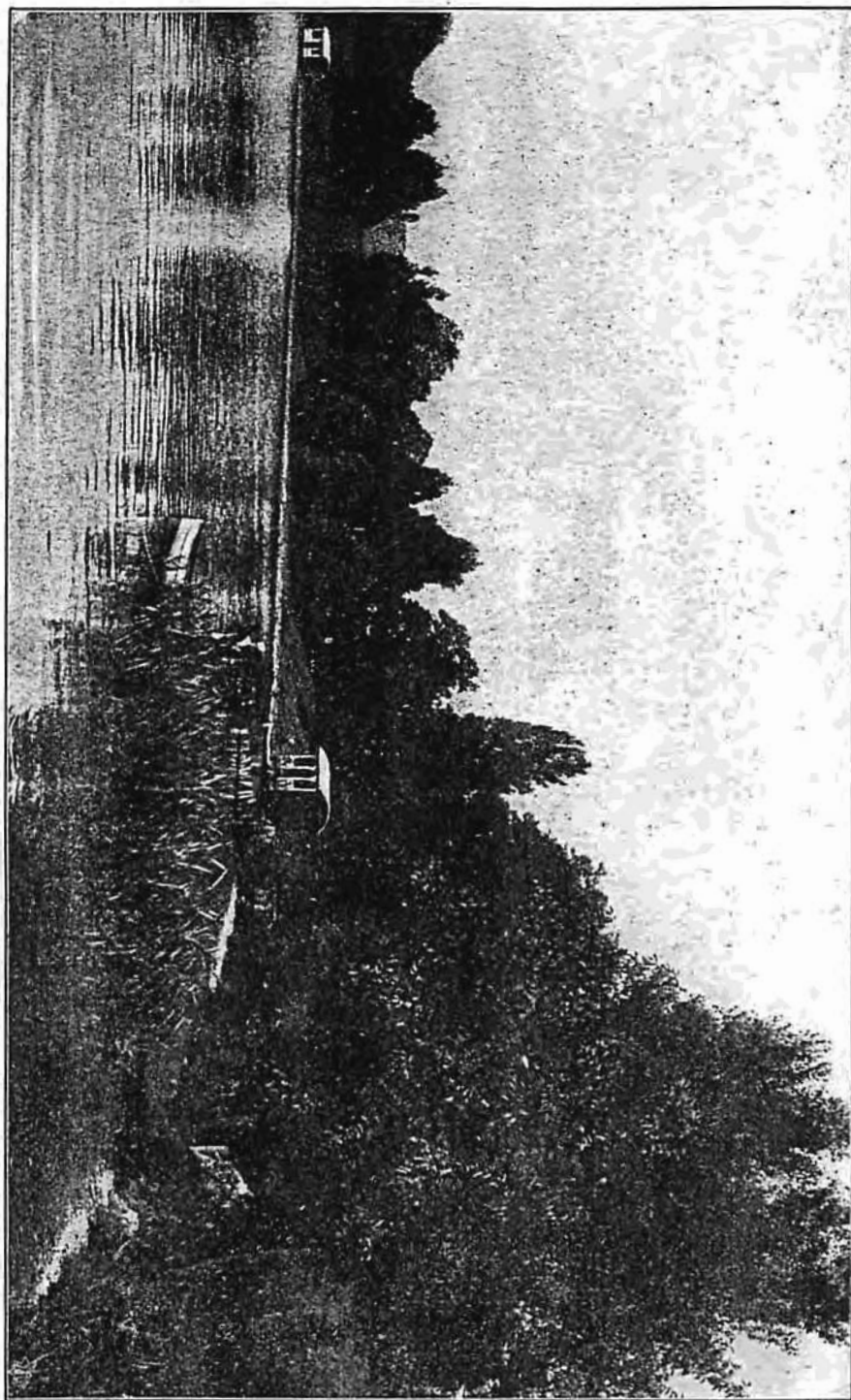
Sátortábor Glandban.

Az adventisták a szombatot, mint Istentől rendelt nyugalomnapot, nagyon szigorúan megtartják. Ha nem éppen szükséges, nem adnak gyógykezelést

sem szombaton, úgy, hogy a fürdő-
vendégek némileg kényszerítve vannak,
a szombatot ünnepelni. Ellenben nincs
közöttük álszenteskedés, sem erőszakos

tista, akit megismertem, istenfélő, ko-
moly keresztyén, és egynehány tola-
kodó fanatikust leszámítva, általában okos és
kedves emberek, kikkel kellemesen el

lehet társal-
ogni. A sze-
szes italok és
a dohány szí-
gorúan tiltva
van nekik (va-
lamint a disz-
nóhús és vér-
evése is). Nem
is volna lehet-
séges ilyen
rendszabályok
nélkül, hogy
több száz em-
ber, asszonyok-
kal és gyerme-
kekkel, 14 na-
pon át egy
kórház közvet-
len közelében
összejöjjenek
anélkül, hogy
a legkisebb ki-
hágás fordulna
elő! Megjegy-
zendő, hogy
rendőrség nem
volt e helyen.
A vegetárius
életmód fősze-
repet játszik az
adventisták
élet- és üdv-ta-
nában. Az em-
ber teste Isten
temploma
legyen. Bármit
is beszéljenek
az adventisták
tanairól, mégis
tény az, hogy
a francia svájc-
ban is jelenleg
már 500 köve-
tője van és

A genfi tó partján Glandban.

lélekfogás. A gyülekezet a karéneket gya-
korolja és a szombatosok bibliai tudása
csodálatos. Hitük főpontja az, hogy
Krisztus második eljövételét a legköze-
lebbi időben várják. A legtöbb adven-

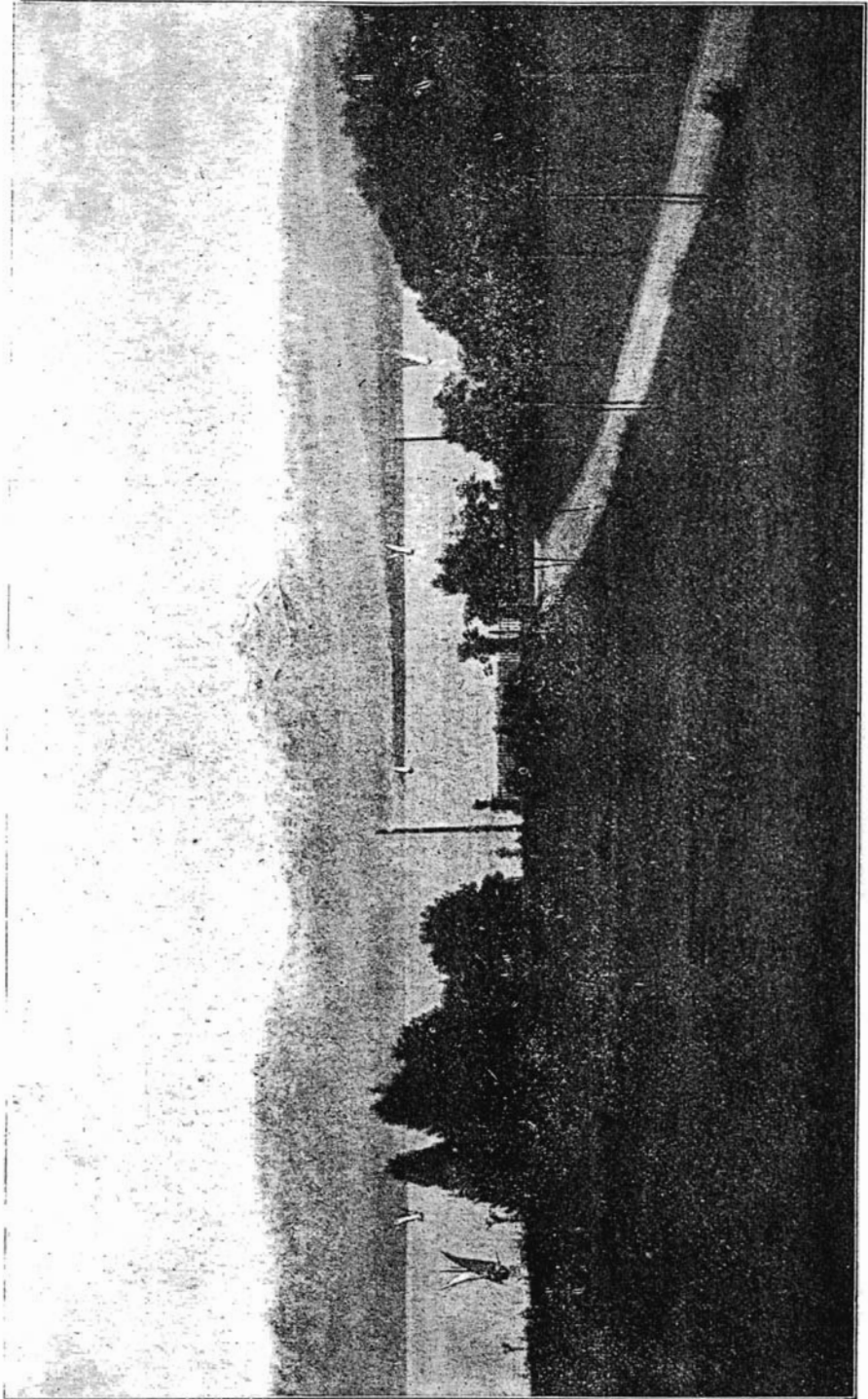
hogy munkájuk az egész földön évről-
évre halad.

A gyönyörű szép »La Lignière« bir-
tokot, amely azelőtt egy lyoni millio-
mosé volt, kinek élete és tragikus vége

is a földi szerencsének változandóságát mutatja, három év előtt az amerikai adventista társulat vette meg, és miután a szükséges épületeket felépítették, a Bazelben több év óta fennálló szanatóriumot ide helyezték át. Nem is találhattak volna ideálisabb helyet ilyen intézet részére. Terjedelme egy kis fejedelemséghez hasonlít, a különböző épületek megfelelő távolságban állanak egymástól facsoportok között szétszórva; előtérben a tó, annak háttérben Európa legmagasabb hegye, a Montblanc, részint hóval fedett előalpeseivel; háttérben a bükkerdő, mely egész a fő-épületekhez terjed, úgy hogy a betegek ágyaikon éjjel a csalógányok dalát hallgathatják és reggel a kakuk, pinty és rigó énekét. Egy jeles emberszerető orvos, akit a társulat alkalmaz és fizet, jól ki-

képzett betegápoló-karral (ezek közt két német-svájci, egy arab, egy spanyol és több francia ápolónő) a számos beteg ápolásában működik. Borraivalót nem fogadnak el. A fiatal leányok csinos

világos ruhákban fehér kötényekkel, felváltják egymást a főlzolgalásban; mindig vidámak s minden segélyt szívesen nyújtanak. Fesztelen szabad hangulat ural-

Kilátás a Montblancra.

kodik köztük. A mindennapi munkát imával kezdik meg s imával végzik.

Az intézet a kórházi ápolásra szükséges összes modern kellékekkel fel van szerelve. Természetesen nem hiányoznak

ott a fürdőházacskák sem a tó mellett, melyeket már most is használnak; lég- és napfürdők sem hiányoznak. A főépületektől elkülönítve áll a »gyár« magas kéménnyel, ahol a híres kenyeret, piskotát és a kétszersülteket gyártják, valamint a különféle dió-termesztményekeket is, melyeket mint jó húspótló szereket minden ország vegetáriusainak szállítanak. A legújabb gépek működnek itt, mind villanyos erőre berendezve. Nagyon érdekes a különféle termék megtekintése. A gyár mellett a mosóház és a szárító-helyiség van. Minden osztálynak külön előljárója vagy előljárónője van. Az igazgató felügyel az egészre. Aki itt 7 órakor egy hideg zuhanyt kapott, annak 8 órakor már nagyon jól ízlik a reggeli, amely sűrű zabkásából, vajás kenyérből és gyümölcsből áll. Aki a magányos sétákat szereti, jöjjön ide, mert itt, sőt az országúton is, órákig

sétálhat anélkül, hogy egy lélekkel is találkoznék, és nem kell félnie attól, hogy valami nő- vagy hímnemű bojtortján a sarkába ragaszkodik, ki balga fecsegésével a természet csendes élvezését semmivé teheti...»

Családi kör.

A hit szeme.

(Vége.)

Az öreg bölintott egyet a fejével: »Ebben igazat adok önnek. Ez pedig a következőre vezet bennünket: Isten létezése az ész által se nem tagadható, se nem bizonyítható. Így láthatja, hogy erre nézve a hit terén állunk. A világ-probléma akár Istennel, akár Isten nélkül magyarázható. Mind a kettőre észszerű joga van az embernek. Csak hogy ha

Negyedévi kimutatás a magyar missiói területről

1907. április 1-től június 30-ig.

Helységek	Tagok száma	Felvét.		Dézsmá		Elsőnap adom.		Imanapi adom.		Szombati iskola			Vall. irat. egyl.		
		Kereszt.	Szav.	K	f.	K	f.	K	f.	Tagok száma	K	f.	Kimut.	K	f.
Arad	24	—	—	116	08	4	60	—	—	18	8	33	5	17	57
Békés-Csaba	15	3	—	102	—	—	—	—	—	18	15	17	2	—	—
Bogártelke	—	—	—	14	91	—	—	—	—	—	6	97	—	—	—
Brassó	16	4	—	113	82	3	20	—	—	13	13	—	3	2	—
Budapest	36	—	—	337	03	9	92	—	—	28	28	69	10	58	36
Fogarás-Dridiff	31	1	—	—	—	—	—	—	—	31	—	—	—	—	—
Karlova	3	—	—	24	—	—	—	—	—	4	9	50	—	—	—
Kolozs	14	6	—	9	82	—	—	—	—	14	7	41	—	—	—
Kolozsvár	32	3	—	175	—	—	—	—	—	23	21	—	6	2	—
Kumán	10	—	—	58	—	—	—	—	—	10	5	40	—	—	—
Mokrin	9	1	—	23	18	—	—	—	—	9	9	39	—	—	—
Nagylászló	5	1	—	32	—	2	—	—	—	5	3	—	—	—	—
Nagyselyk	13	1	1	12	30	1	20	—	—	15	5	—	—	—	—
Nagyszeben	8	2	—	24	50	2	—	—	—	6	7	—	2	1	—
Nagyvárad	12	—	—	52	70	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—
Récsé	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Rode	11	3	—	41	—	1	12	—	—	8	1	60	—	—	—
Segesvár	15	3	—	49	—	1	50	—	—	11	7	—	10	7	13
Szék	14	3	—	21	82	—	—	—	—	14	3	06	—	—	—
Székudvar	33	—	5	71	72	5	80	—	—	22	7	40	—	—	—
Temesvár	8	—	—	64	08	1	—	—	—	7	7	33	1	—	—
Titel	6	3	—	10	66	—	—	—	—	11	4	40	—	—	—
Vista	34	1	—	45	94	—	—	—	—	32	5	68	—	—	—
Elszörtak	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Külön-dézsmá	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	360	35	6	1399	56	32	34	—	—	319	176	33	39	88	06

Istent kihagyjuk a világ-problémából, akkor mindjárt több nagy rést találunk. Ha ezeket képes volna valamikor kitölteni a tudomány, akkor tényleg nélkülözhetjük az Isten fogalmát is.»

A fiatal tudós arcán ismét látszott azon csúfoló mosoly, midőn mondá: »Jól van, én ezt elismerem, s meg vagyok elégedve az eredménnyel.»

»Akkor igen szerény lett a követeléseiben mert ezzel messze a jövőbe helyezi az ön nézete igaz voltának bebizonyítását. De most engedje meg, hogy még más valamire irányítsam figyelmét. Hálásak lehetünk mi keresztyének Kant iránt azon megállapításért, hogy a tiszta ész se nem tagadhatja, se nem bizonyíthatja Isten létezését; mert ez sokkal súlyosabban találja az istentagadót mint bennünket.»

»Kiváncsi vagyok, hogyan fogja ön ezen állítását bizonyítani,« mondá a fiatal tudós.

»Igen egyszerűen! Az »Isten eszme« bebizonyításának kérdése ezáltal egy a tiszta észre nézve áthatolhatatlan térre lett áthelyezve. Ön tudja, hogy Kant az ő »Gyakorlati ész« című művében ismét visszaadta az emberiségnek az Isten fogalmáról való eszmét, miután a »Tiszta ész« című könyvével attól megfosztotta. Így áll a dolog a tapasztalati életben is. Amit az ész felfogni, átkutatni és megvizsgálni képes, azt látható világnak vagy tudásnak nevezi el, ha nem is éppen egészen helyesen. A külső világnak pedig nincsen semmi köze a belső világhoz: az Isten fogalmához, amely a lelki élet keretébe tartozik. A belső világot pedig lelki szemünkkel, a hit szemével szemléljük. Így az Isten létezéséről való kérdést minden joggal az ész világából teljesen kivonjuk és egy sokkal biztosabb térre helyezük át — a belső tapasztalatok világába. Ez az a nagy eredmény, amelyet »Kant kritikájának« köszönhetünk.«

»Feltétlenül nagy eredmény,« mondá rá a fiatal tudós kissé megvetően. »De ezzel az ön Istenét a biztos tapasztalatok világából kimentette és az önmegbecsülés és képzelődés világába helyezte. Ebben pedig nem óhajtom önt kö-

vetni, mert büszkeségünk az, hogy mi mindig az ész biztos és valóságos világában élünk.«

»Ezzel ismét a régi hibájába esik,« mondá az idős. »Azt hiszi, hogy ön a saját véleményével a külső tapasztalatok világában képes megmaradni. A mi hitünk világát fantáziának és képzelődésnek nevezi. De higgye el, hogy ön egyáltalában nem boldogulhat képzelődés nélkül, hogyha egy összhangzó világképet akar alkotni magának. Újból figyelmébe ajánlom azon három előbbi kérdést. Mikor a természettudós ezen három kérdés fejtegetésébe bele bocsátkozik, akkor mindjárt átmegegy a képzelődés és fantázia világába. Ezt minden őszinte természettudós és kutató elismerte. Így tehát miért veti meg az istenhitet midőn a külső tapasztalatok terét ő is elhagyja? Különben ebben a tekintetben is nagy különbség van közöttünk. Az önök nézete többnyire csak pusztá tételeken, és igen ritkán körülményes tapasztalatokon alapszik, míg ellenben a mi hitünk a belső világ közvetlen tapasztalataira van építve.«

»Ilyenekkel nem lehet bizonyítani, mindezek csak pusztá állítások,« mondá a fiatal. »Én ilyen belső világot nem ismerek tapasztalatból s ennél fogva csak képzelődésnek tartom.«

»Ah, ez az ön utolsó menedékhelye,« mondá az öreg keresztyén. »De ön ezzel csak azt árulja el, hogy igen felületesen gondolkodik. Azt hiszi ön, hogy ezen szavai valamit bizonyítanak? Volt ön már Kínában? — Nem. Tehát hogy jön ön most már arra, hogy Kína létezésében hisz? Pedig az ön gondolkodása szerint az sem biztosabb mint Isten létezése, mert egyikről sem győződött meg személyesen.«

»Igen — — de — —«

»Bocsánat, hogy szavába vágok, de már tudom előre, hogy mit akar mondani — azt, hogy hiteles forrásból tudja, hogy Kína létezik. Dehát azt kérdezem, hogy miért kell azoknak jobban hinni mint amazoknak, kik szintén egyhatalomlag bizonyítják, belső tapasztalatoknál fogva tudják, hogy van Isten? Csak nem akarja mondani, hogy ez a sok ezer lélek ámitja önmagát? Hogyha

őszintén magamagának felteszi ezen kérdést, akkor rájön, hogy mindezen kételkedésének főoka azon alap gondolata hogy: „nem létezik Isten...!”

Erre a fiatal ember kissé szelídebben válaszolt mint azelőtt: »Lehet, hogy tényleg nem jártam el egészen igazságosan ebben a dologban, de mondja meg nekem még ezt az egyet, hogy miért van önnek tapasztalata a belső életről, míg én mit sem tudok az ilyen dolgokról?»

»Óh, ezt könnyen tudom önnek megmagyarázni, s pedig egy ismeretes természettudományi tény által. Ismeri valószínűleg azon halakat, amelyek bizonyos földalatti tavakban találhatók. Ezek egész életüket a sötétben töltik, nem használják szemeiket, s ennél fogva megvakulnak. Hogy ha ezek véletlenül a föld színére, a világosságra kerülnének, s egy másik földön élő állat a világosságról mesélne nekik valamit, mily balgatag volna tőlük azt mondani: „Világosság, ezt még nem ismertük meg saját tapasztalatainkból s ennél fogva nem is létezik világosság.” Látja, ön ebből két dolgot tanulhat: Először, ha a hit szemei tényleg léteznek, akkor azokat használni is kell, különben a természet törvényei szerint elsatnyulás következik be. Aki tehát egész életén át a hitnek szemeit nem használta, az ne is csodálkozzék, hogyha teljesen hiányzik nála a belső életről való tapasztalat is. Másodszor ebben az esetben nincs joga azt mondani: minthogy a hit szemét, a belső világot nem ismerem, ennél fogva nem is létezik! — Csak az, aki azon tudatra eljutott már, mily balgatag egy ilyen vélekedés, találta meg a kezdetet, magát a belső tapasztalatot megismerni és keresztül élni. Másoknak ellenben nincsen semmi joguk hozzászólni.»

Rövid szünet után az öreg hívő melegebb hanggal folytatta: »De most ne mondja nekem, hogy az ön számára a látás minden reménysege elveszett. Mily szomorú volna az, hogyha ön előtt egy igen nagy életterület örökre elzárva maradna, — egy oly nagy, oly szent, oly véghetetlen terület, amely az örökkévalóságba is átnyulik s amelyből égi

fényt és dicsőséget és a küzdelemben erőt meríthet! Csak kísérelje meg, tanulmányozza saját lelkének belső életét, szálljon magába, és figyelje meg belső életének csodálatos voltát, így lelki szemei megerősödnek s meg fogja látni mind jobban és jobban, hogy egy szerető atya nemcsak az ön életsorsát intézi, hanem a népeket is uralja és inti, hogy hozzá térjenek vissza.»

Nyugtázások.

F. évi január havában egy kedves testvérné Nagykapuson 24 koronát adakozott a missió részére. *A pénztárnok.*

Gyülekezeti helységeink.

- Arad, Széchenyi-utca 4. sz., az udvarban.**
Minden vasárnap délután 4-5 óráig, kedd és péntek este 7¹/₂-9 óráig.
- Békés-Csaba, Széles utca (Jókai-utca).**
Minden péntek este 7¹/₂-9 óráig.
- Brassó, Kórház-utca 66. sz.**
Vasárnap, szerda és péntek este 7¹/₂-óráig.
- Budapest, VII., Izabella-utca 5. sz., 10. ajtó.**
Evangéliumi előadások minden vasárnap, kedd és péntek este 7¹/₂-8-9 óráig, továbbá szombat délelőtt 9-11 óráig szombati iskola, délután 3-4 óráig istenitisztelet.
- Kolozsvár, Berde Mózes utca 5. sz.**
Minden vasárnap, kedd és péntek este 7-8 óráig.
- Nagyvárad, Danjanovics utca 2. sz.**
Minden vasárnap, kedd és péntek este 7¹/₂-9 óráig.
- Ezenkívül minden gyülekezeti helységben tartatik a rendes szombati iskola minden szombaton délelőtt, és délután 3-4 óráig rendes istenitisztelet.

„AZ ARATÓ“

havi folyóirat.

Nyomatja és kiadja:

**A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala
Hamburgban.**

Felelős szerkesztő: *Huenergardt János F.*

Előfizetési ára:

Egy egész évre	K 2.—
Egy fél évre	„ 1.—
Egyes példányok	„ —.20
Külföldre, egy egész évre	„ 2.50

Előfizetések

**Huenergardt János F., Péczel, Kör-utca 234
címeire küldendők.**